

98/15

Hospodaření s majetkem státu ve vybraných zdravotnických zařízeních

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 1998 pod číslem 98/15. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ JUDr. Jan Holeček.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s majetkem státu ve vybraných zdravotnických zařízeních. Kontrolováno bylo zejména období od 1. 1. 1995 do 31. 12. 1997.

Kontrolu provedly v době od dubna do prosince 1998 skupiny kontrolujících NKÚ z odboru zdravotnictví a sociálních věcí a z oblastních odborů v Plzni, Českých Budějovicích, Brně a Ostravě.

Kontrolovanými osobami byly:

Ministerstvo zdravotnictví (dále jen „MZ“), Okresní úřad České Budějovice (dále jen „OkÚ České Budějovice“), Okresní úřad Tachov (dále jen „OkÚ Tachov“), Okresní úřad Břeclav (dále jen „OkÚ Břeclav“), Okresní úřad Frýdek-Místek (dále jen „OkÚ Frýdek-Místek“), město Frýdek-Místek, Fakultní Thomayerova nemocnice s poliklinikou Praha (dále jen „FTN Praha“), Fakultní nemocnice Královské Vinohrady Praha (dále jen „FN KV Praha“), Fakultní nemocnice v Plzni (dále jen „FN Plzeň“), Fakultní nemocnice Brno (dále jen „FN Brno“), Fakultní nemocnice s poliklinikou Ostrava (dále jen „FNsP Ostrava“), Nemocnice České Budějovice, Nemocnice Planá, Nemocnice Břeclav, Nemocnice s poliklinikou Hustopeče (dále jen „Nemocnice Hustopeče“), Nemocnice Frýdek-Místek.

Proti kontrolnímu protokolu podaly námitky MZ, OkÚ Tachov, OkÚ Břeclav, město Frýdek-Místek, FN KV Praha, FN Plzeň, FN Brno, Nemocnice České Budějovice, Nemocnice Břeclav, Nemocnice Hustopeče. Námitky byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutími o námitkách. Odvolání proti rozhodnutí o námitkách podaly MZ, FN KV Praha, OkÚ Břeclav, Nemocnice Břeclav a město Frýdek-Místek. O odvoláních rozhodl usneseními senát NKÚ.

S e n á t N K Ú (ve složení JUDr. Jan Holeček - předseda, JUDr. Jiří Drábek, MVDr. Rudolf Němeček, Ing. Alexandr Růžek, Ing. Ladislav Zeman - členové) na svém zasedání dne 9. 3. 1999

s c h v á l i l usnesením č. 98/15/395
k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

I. Úvod do kontrolované problematiky

V České republice je síť zdravotnických zařízení, která jsou buď v přímé působnosti Ministerstva zdravotnictví nebo jsou zřízena okresními úřady (dále jen „OkÚ“), obcemi či městy, církvemi a jinými osobami.

Kontrolované fakultní nemocnice (dále jen „FN“) a Nemocnice České Budějovice byly většinou zřízeny shodným postupem. Před rokem 1990 všechny spadaly pod příslušný krajský ústav národního zdraví (dále jen „KÚNZ“) a neměly vlastní právní subjektivitu. Po zrušení KÚNZ ke konci roku 1990 přešly do působnosti MZ, a to na základě zákona ČNR č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících. V listopadu 1990 byly MZ zřízeny jako rozpočtové organizace, následně v prosinci 1990 byly změněny na příspěvkové organizace.

Výjimkou je pouze FN Brno, která vznikla sloučením tří brněnských fakultních nemocnic až k 1. 1. 1998. Vzhledem k tomu, že do 31. 12. 1997 hospodařily zcela samostatně, byly při kontrolní akci kontrolovány odděleně. Jsou to: Fakultní nemocnice s poliklinikou Brno-Bohunice (dále jen „FN Brno - FNsP“), Fakultní porodnice Brno (dále jen „FN Brno - FP“) a Fakultní dětská nemocnice Johanna Gregora Mendela Brno (dále jen „FN Brno - FDN“).

Nemocnice České Budějovice byla k 1. 12. 1997 sloučena s Okresní nemocnicí České Budějovice. Vzhledem k předchozímu samostatnému hospodaření byla Okresní nemocnice České Budějovice (dále jen „Nemocnice České Budějovice - OkN“) kontrolována také odděleně.

Kontrolované nemocnice zřízené OkÚ a městem vznikly na základě usnesení vlády České republiky ze dne 19. 12. 1990 č. 339, kterým bylo uloženo provést transformaci stávajících okresních (obvodních, městských) ústavů národního zdraví v jednotlivá zdravotnická zařízení s právní subjektivitou. V průběhu existence těchto zdravotnických zařízení docházelo k mnohým organizačním změnám, přičemž nejvýraznější byly u Nemocnice Břeclav. Tato nemocnice byla sloučena k 1. 8. 1997 s příspěvkovou organizací Nemocnice Valtice (dále jen „Nemocnice Břeclav - Valtice“) a k 1. 9. 1997 s příspěvkovou organizací Nemocnice Hustopeče (dále jen „Nemocnice Břeclav - Hustopeče“). Při sloučení Nemocnice Břeclav s Nemocnicí Hustopeče bylo zřizovatelem obou nemocnic, tj. OkÚ Břeclav, rozhodnuto, že až do ukončení výběrového řízení na akutní lůžkovou péči bude mít Nemocnice Hustopeče všechny znaky samostatné organizace, včetně práva navazovat smluvní vztahy. Hospodaření nemocnic ve Valticích a Hustopečích bylo kontrolováno do uvedených období odděleně.

Kontrolovány byly tyto oblasti:

- plnění povinností zřizovatele vůči příspěvkovým organizacím;
- hospodaření s majetkem státu, ke kterému mají příspěvkové organizace právo hospodaření, uzavírání smluvních vztahů o prodejkách, pronájmech, úhrady nájemného a odvody finančních prostředků do státního rozpočtu;

- hospodaření s dotacemi poskytnutými na výstavbu a technickou obnovu zdravotnických zařízení, včetně průběhu výběrových řízení k zajištění těchto akcí;
- hospodárnost smluvně zajišťovaných služeb včetně výběrových řízení.

II. Zjištění vztahující se k porušení právních předpisů

A. Ministerstvo zdravotnictví

1. porušilo ustanovení § 20 a § 24 zákona ČNR č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, kde je mj. uvedeno:

„Ministerstva ... plní v okruhu své působnosti úkoly stanovené v zákonech a v jiných obecně závazných právních předpisech.“

„Ministerstva ... dbají o zachování zákonnosti v okruhu své působnosti a činí podle zákonů potřebná opatření k nápravě.“

a ustanovení § 3 odst. 2 písm. d) vyhlášky MF ČR č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu České republiky a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací, kde je mj. uvedeno:

„Jako správce kapitoly ústřední orgán především ...

d) usměrňuje a kontroluje hospodaření s rozpočtovými prostředky v rámci kapitoly, ...“

O d ů v o d n ě n í:

MZ při zřízení a řízení kontrolovaných rozpočtových a příspěvkových organizací nepostupovalo v souladu s právními předpisy. Např. v rozhodnutích o zřízení jednotlivých FN nevedlo všechny náležitosti požadované zákonem.

MZ neprovedlo potřebná opatření k nápravě chyb a nedostatků, ke kterým došlo při převodech majetku na jednotlivé FN. Jako příklad lze uvést nesprávné zaúčtování majetku, které vedlo ke zkreslení účetních rozvah zasílaných na MZ. Přestože MZ nenapravilo nedostatky při převádění majetku a nemělo přesný přehled o objemu převedeného majetku, poskytovalo rozpočtové prostředky na hospodaření s tímto majetkem.

Příspěvkové organizace podle zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, měly odvádět daň z nemovitostí z pronajatých pozemků a za pronajaté nebytové prostory. Kontrolou ve FN bylo zjištěno, že tato daň odváděna nebyla. MZ nezajistilo, aby uvedená zákonná povinnost byla plněna;

2. porušilo ustanovení § 34 odst. 2 písm. b), e) a f) a odst. 3 zákona ČNR č. 163/1989 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České socialistické republiky (rozpočtová pravidla republiky), kde je mj. uvedeno:

„Zřizovatel vydá o zřízení organizace zřizovací listinu, která musí obsahovat ...

b) název, sídlo organizace a její identifikační číslo; ...

e) vymezení majetku, k němuž má organizace právo hospodaření,

f) vymezení doby, na kterou je organizace zřizována.“

„Zřizovatel je povinen zabezpečit oznámení o zřízení ... v Ústředním věstníku České socialistické republiky ...“

O d ů v o d n ě n í:

MZ v rozhodnutích o zřízení jednotlivých FN jako rozpočtových organizací ze dne 25. 11. 1990 ani v rozhodnutích ze dne 17. 12. 1990, kterými se mění rozpočtové organizace na příspěvkové, nevedlo identifikační číslo organizací a nevymezilo dobu, na kterou jsou zřízeny. O majetku je uvedeno: *„Stanovení majetku a převod práv a závazků organizace se provede na základě dohody o převodu“*. Není stanoveno jaký majetek a odkud se bude převádět, v jakém rozsahu, kdy se tento převod provede a za jakých podmínek. MZ nesledovalo provedení majetkových převodů.

Vznik organizací MZ neoznámilo v Ústředním věstníku České socialistické republiky a ani v následujících letech v Ústředním věstníku ČR;

3. porušilo ustanovení § 31 odst. 2 písm. b), e) a f) a odst. 5 zákona ČNR č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), kde je mj. uvedeno:

„Zřizovatel vydá o vzniku organizace zřizovací listinu, která musí obsahovat: ...

b) název, sídlo organizace a její identifikační číslo; ...

e) vymezení majetku, k němuž má organizace právo hospodaření,

f) vymezení doby, na kterou je organizace zřizována.“

„Zřizovatel je povinen zabezpečit oznámení o zřízení, ... v Ústředním věstníku České republiky ...“

O d ů v o d n ě n í:

MZ v rozhodnutí ze dne 18. 12. 1991 o zřízení příspěvkové organizace Fakultní porodnice Brno nevedlo identifikační číslo a nevymezilo dobu, na kterou je organizace zřizována. Dále není uvedeno jaký majetek a odkud se bude převádět, v jakém rozsahu, kdy se tento převod provede a za jakých podmínek.

Zřízení této organizace nebylo oznámeno v Ústředním věstníku ČR;

4. porušilo ustanovení § 16 odst. 4 vyhlášky MF ČR č. 205/1991 Sb., kde je mj. uvedeno:

„V návaznosti na závazně stanovené ukazatele ... stanoví zřizovatel příspěvkové organizaci rovněž hospodářský výsledek ...“

O d ů v o d n ě n í:

MZ od roku 1992 nestanovilo kontrolovaným příspěvkovým organizacím hospodářský výsledek ani pro jeden rok.

B. Okresní úřady

1. OkÚ Břeclav porušil ustanovení § 4 odst. 1 písm. f), § 11 odst. 1 a § 13 odst. 1 písm. a) zákona ČNR č. 576/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů, kde je mj. uvedeno:

„Příjmy státního rozpočtu republiky zahrnují, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak: ...

f) výnosy ze státního majetku, ... ,“

„Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze v příslušném rozpočtovém roce, a to k účelům, na které byly státním rozpočtem republiky určeny.“

„Rozpočtovým opatřením se rozumí:

a) přesun rozpočtových prostředků mezi jednotlivými druhy příjmů a výdajů rozpočtu, ... ,“

a odst. 12 Metodického pokynu pro odvod výnosů z prodeje a pronájmu státního majetku pro okresní úřady, obce a jimi zřizované rozpočtové a příspěvkové organizace, vydaný MF ČR pod č.j. 124/85 664/1996 dne 31. ledna 1997, kde je stanoveno:

„Odvod prostředků za prodej a pronájem majetku státu se provede prostřednictvím okresních úřadů do 15. března 1997 (s avízem adresovaným odboru 12) na účet č. 772-14 529-001/0710.“

O d ů v o d n ě n í:

OkÚ Břeclav jako zřizovatel Nemocnice Břeclav a Nemocnice Valtice byl na základě uvedeného metodického pokynu pověřen pouze zprostředkovat odvedení výnosů ze státního majetku za rok 1996, které nemocnice za pronájem a prodej tohoto majetku získaly. OkÚ Břeclav však 17. 3. 1997 provedl odvod výnosů v celkové výši 3 830 837 Kč sám za obě nemocnice, přičemž uvedené finanční prostředky nikdy nebyly na účet OkÚ těmito nemocnicemi převedeny.

OkÚ Břeclav proúčtoval odvod těchto prostředků na vrub rozpočtové rezervy, aniž by upravil uvedený postup rozpočtovým opatřením.

2. OkÚ Tachov porušil ustanovení § 19 písm. b) zákona ČNR č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících, ve znění pozdějších předpisů, kde je mj. uvedeno:

„... okresní úřad ...

b) řídí ... v souladu s právními předpisy ... příspěvkové organizace ...“

O d ů v o d n ě n í:

OkÚ Tachov nedostatečně plnil výkon svojí funkce řídicího a rovněž kontrolního, dozorového a metodického orgánu (poslední tři uvedené funkce vyplývají z Organizačního řádu OkÚ platného k 31. 12. 1996, který vychází ze zákona č. 425/1990 Sb.), neboť vzal na vědomí skutečnost, že organizace řeší svoje finanční problémy cestou porušení svojí zákonné povinnosti, tj. věděl, že Nemocnice Planá zastavila odvody pojistného na sociální zabezpečení v roce 1995 a že tento stav trvá po dobu sedmi měsíců, což mělo za následek neúměrný růst dluhu vůči ČSSZ včetně příslušné penalizace. Zástupce zřizovatele, který byl členem dozorčí rady Nemocnice Planá, akceptoval rozhodnutí organizace o řešení jejích finančních problémů pomocí komerčního úvěru. Vzhledem k okolnostem, že zástupce zřizovatele měl průběžné informace o problémech nemocnice a o vývoji ekonomických parametrů věděl, že v době přijetí úvěru je vyloučena možnost, aby nemocnice dostala svým závazkům vůči bance. Riziko, že banka při realizaci svých práv z úvěrové smlouvy zbaví prakticky okamžitě nemocnici veškerých zdrojů financování a vzniknou tak další nároky na řešení situace včetně možného tlaku na státní rozpočet, jestliže nemocnice svým závazkům nedostojí, bylo v úvěrové transakci prvořadým rizikem od samého počátku.

C. Zdravotnická zařízení

a) Hospodaření s majetkem státu, ke kterému mají příspěvkové organizace právo hospodaření, uzavírání smluvních vztahů o prodejkách, pronájmech, úhrady nájemného a odvody finančních prostředků do státního rozpočtu

1. FTN Praha, FN KV Praha, FN Plzeň, FN Brno, FNsP Ostrava, Nemocnice České Budějovice, Nemocnice Planá, Nemocnice Břeclav porušily ustanovení § 4 odst. 1 písm. f) zákona ČNR č. 576/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů, kde je mj. uvedeno:

„Příjmy státního rozpočtu republiky zahrnují, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak: ...

f) výnosy ze státního majetku.“

O d ů v o d n ě n í:

Kontrolované příspěvkové organizace neodvedly do státního rozpočtu výnosy z pronájmu a prodeje státního majetku v následujících případech:

- FTN Praha z pronájmu za roky 1995 - 1997 celkem 15 891 286 Kč a z prodeje celkem 269 099 Kč;
- FNKV Praha z pronájmu za roky 1996 a 1997 celkem 1 063 706 Kč;

- FN Plzeň z pronájmu za roky 1996 a 1997 celkem 4 346 533 a z prodeje celkem 964 843 Kč;
- FN Brno - FP z pronájmu v roce 1997 celkem 11 600 Kč a z prodeje za roky 1995 - 1997 v minimální výši 60 040 Kč;
- FN Brno - FDN z pronájmu za roky 1996 a 1997 celkem 900 818 Kč a z prodeje za roky 1995 - 1997 celkem 3 501 984 Kč;
- FN Brno - FNŠP z pronájmu za roky 1995 - 1997 celkem 6 696 195 Kč a z prodeje celkem 4 354 735 Kč;
- FNŠP Ostrava z pronájmu za roky 1995 - 1997 celkem 7 780 616 Kč a z prodeje za rok 1995 celkem 827 473 Kč;
- Nemocnice České Budějovice z pronájmu za roky 1995 a 1996 celkem 1 347 910 Kč a z prodeje celkem 117 000 Kč;
- Nemocnice Planá z pronájmu v roce 1996 celkem 162 493 Kč;
- Nemocnice Břeclav z pronájmu za roky 1995 a 1996 celkem 940 721 Kč (odvod za rok 1996 ve výši 497 504 Kč za ni provedl její zřizovatel OkÚ Břeclav);
- Nemocnice Břeclav - Valtice z pronájmu za rok 1996 celkem 3 110 617 Kč (odvod za ni provedl její zřizovatel OkÚ Břeclav ve výši 3 333 333 Kč);
- Nemocnice Břeclav - Hustopeče z prodeje za rok 1996 celkem 57 731 Kč.

2. FTN Praha, FN Brno, Nemocnice České Budějovice, Nemocnice Břeclav porušily ustanovení § 30 odst. 2 vyhlášky MF ČR č. 205/1991 Sb., kde je mj. uvedeno:

„Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky je povinna při plnění rozpočtu dbát, aby dosahovala maximálních příjmů a plnila úkoly hrazené ze státního rozpočtu republiky nejhospodárnějším způsobem a aby efektivně využívala rozpočtových prostředků.“

O d ů v o d n ě n í:

FTN Praha uzavřela mj. tři nájemní smlouvy, které nespĺňovaly požadavek dosahování maximálních příjmů, ale naopak došlo ke snížení příjmů. Ve dvou případech se jednalo o snížení nájemného o náklady nájemce - celkem byl odvod do státního rozpočtu snížen o 297 476 Kč. V jednom případě byla uzavřena nájemní smlouva s osvobozením od nájemného po dobu deseti let. Tento stav trval od 1. 7. 1993 do 1. 1. 1998, kdy sám nájemce požádal o nápravu tohoto stavu a vyměření nájemného.

FN Brno - FP uzavírala některé nájemní smlouvy tak nevýhodně, že nájemné nepokrylo ani související výdaje, a tím vznikala pro pronajímatele ztráta. Od roku 1995 do doby kontroly činila tato ztráta nejméně 51 148 Kč.

FN Brno - FDN uzavírala některé smlouvy o nájmu nebytových prostor a vybavení za cenu nižší než obvyklou, kterou účtovala ostatním nájemcům - v jednom případě až 10x nižší. Nezohledňovala zvyšující se ceny energie. V jednom případě bezplatně zapůjčila osobní automobil v účetní hodnotě 481 396 Kč po dobu nejméně tří měsíců.

FN Brno - FNŠP postupovala neehospodárně při prodeji přístroje Flou cytometr a prodala ho za částku o 660 650 Kč nižší, než činila jeho zůstatková cena.

FN Brno - FNŠP se při pronajímání nebytových prostor, technologických zařízení a dalšího hmotného investičního a neinvestičního majetku nesnažila dosahovat maximálních příjmů. V některých případech pronájmu investičního majetku nepokryly příjmy ani účetní odpisy tohoto majetku. Celkově mohly být v letech 1995 až 1997 příjmy z pronájmu vyšší nejméně o 10 693 595 Kč. Např. od 1. 4. 1995 pronajala FNŠP středisko nákladní a osobní dopravy. Předmětem pronájmu byly objekty garáží a dílen s celkovou rozlohou 5 844,5 m² včetně movitého majetku. Uvedené prostory byly pronajaty za 395 400 Kč ročně, tj. 67,65 Kč za m². FNŠP při stanovení ceny za m² nevyužila „Vyhlášku o určení výhodnosti polohy nebytového prostoru v městě Brně a zvýšení sazeb nájemného za nebytové prostory“, kterou vydalo zastupitelstvo města Brna dne 29. 1. 1991. Podle uvedené vyhlášky pronajaté prostory náležely do skupiny II/B a pásma III, kde byla stanovena horní hranice ročního nájemného částkou 400 Kč/m². Rozdíl mezi maximální možnou cenou určenou podle vyhlášky a cenou sjednanou ve smlouvě činil ročně 1 942 400 Kč.

FN Brno - FNŠP si dne 28. 2. 1995 pronajala od fyzické osoby ultrazvukový přístroj AUSONICS. Nájemné bylo sjednáno ve výši 300 Kč za každou započatou hodinu užívání přístroje a nájemce byl oprávněn užívat přístroj 50 hodin týdně. Do konce 1. čtvrtletí 1998 uhradila FNŠP na nájemném 2 196 000 Kč, ačkoli v roce 1995 bylo možno pořídit tento typ přístroje za cca 1 300 000 Kč.

Nemocnice České Budějovice od 1. 2. 1995 bezúplatně poskytla kancelář o rozloze 17,28 m², a navíc nepožadovala úhradu nákladů za vodu a energie.

Nemocnice České Budějovice - OkN nepostupovala hospodárně při pronájmu nebytových prostor. Nájemné se pohybovalo od symbolické 1 Kč až po 346 Kč za m², současně bylo bezúplatně poskytováno i vybavení pronajatých prostor. Nájemné obvyklé v této lokalitě se pohybuje od 1 000 Kč do 2 000 Kč za m². Nepoměr uplatňované výše nájemného vyplývá i z uzavřené smlouvy na provoz lékařské služby první pomoci, kde nemocnice byla nájemcem a nájemné činilo 1 490 Kč za m², což je o 1 144 Kč za m² více než v nájemních smlouvách, kde byla pronajímatelem. Jedná se o nebytové prostory ve shodné lokalitě.

Nemocnice Břeclav ponechala bezúplatně v užívání stavební firmě pozemek o rozloze 8 964 m² od 29. 8. 1997 do 29. 6. 1998. Hodnota obvyklého nájemného v této lokalitě činí ročně 66,50 Kč za m². V případě uzavření nájemní smlouvy tak mohla získat celkem 466 875 Kč.

Nemocnice Břeclav - Valtice jako příspěvková organizace pronajala celý objekt nemocnice včetně vybavení společnosti s ručením omezeným. Pro rok 1996 bylo nájemné sjednáno ve výši 3 333 333 Kč, avšak pro roky 1997 a 1998 bylo sníženo na 800 000 Kč. Tato částka nejen že nepokryla účetní odpisy a související výdaje, ale zahrnovala i platby příspěvkové organizace za zdra-

votnické přístroje a dopravní prostředky pronajaté na základě leasingových smluv a využívané nájemcem. Nemocnice Valtice zároveň připustila, aby nájemce provedl v roce 1997 rekonstrukci objektu podle svých potřeb v hodnotě 795 908 Kč a touto částkou kompenzoval nájemné.

Nemocnice Břeclav - Hustopeče nehospodárně nakládala s pozemkem, ke kterému má právo hospodaření, o výměře 1 416 m². Na tento pozemek zřídila věcné břemeno bezúplatného užívání ve prospěch soukromé firmy. Tím se zbavila práva na jeho užívání a případné využívání ve prospěch státu (pronájem pozemku za úplatu). Zároveň tímto postupem došlo k obejití vyhlášky FMF č. 119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem, která neumožňuje převod pozemků ve vlastnictví České republiky na jiný subjekt, resp. ho připouští za podmínek v zákoně stanovených a se souhlasem Ministerstva financí ČR (dále jen „MF“).

3. FTN Praha, FN Brno, FN sP Ostrava, Nemocnice České Budějovice porušily ustanovení § 7 odst. 1 a 3 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, kde je uvedeno:

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“

„Účetnictví účetní jednotky je vedeno průkazným způsobem, jestliže účetní jednotka účetní případy a účetní zápisy o nich doložila nebo prokázala předepsaným způsobem a inventarizovala majetek a závazky.“

O d ů v o d n ě n í:

FTN Praha neúčtovala o pozemcích o výměře 65 331 m². Tyto pozemky nebyly zaznamenány v inventurních soupisech. Účtovala částkou 572 039 Kč o budovách, k nimž neměla právo hospodaření.

FN Brno - FP nezaúčtovala technické zhodnocení investičního majetku ve výši 246 676 Kč.

FN Brno - FDN neúplně vykazovala stav nemovitého majetku na účtu 031 - Pozemky, neboť v operativní evidenci pozemků nevedla dva pozemky. V řadě případů vyřadila majetek, ale tuto skutečnost nepromítla do účetnictví. Nevedla účetnictví průkazným způsobem, neboť v letech 1995 a 1996 neprovedla inventarizaci majetku a závazků.

FN Brno - FN sP nevedla účetnictví průkazným způsobem, neboť v letech 1992 - 1996 neprováděla inventarizaci majetku a závazků.

FN sP Ostrava nevedla v účetnictví veškeré pozemky, které jí byly převedeny z KÚNZ hospodářskou smlouvou k 1. 1. 1991. Hodnota těchto pozemků je 23 301 456 Kč.

Nemocnice České Budějovice - OkN v roce 1996 vedla neúplně a nesprávně účetnictví. Na účtě 021 - Budovy, haly a stavby vedla nemovitý majetek v pořizovací ceně nižší o částku 100 270 039 Kč. Správná výše pořizovací ceny budov byla zaúčtována až 31. 12. 1997.

4. Nemocnice Břeclav porušila ustanovení § 17 odst. 2 a § 19 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., kde je mj. uvedeno:

„Účetní jednotky, které jsou právníckými osobami, uzavírají účetní knihy k poslednímu dni účetního období, ke dni zrušení bez likvidace ...“

„Účetní jednotky sestavují účetní závěrku k poslednímu dni účetního období (řádná účetní závěrka) a v ostatních případech uvedených v § 17 odst. 2 (mimořádná účetní závěrka); ...“

O d ů v o d n ě n í:

Nemocnice Břeclav - Valtice neprovedla při sloučení s Nemocnicí Břeclav, tj. k 31. 7. 1997, mimořádnou účetní závěrku.

Nemocnice Břeclav - Hustopeče neprovedla při sloučení s Nemocnicí Břeclav, tj. k 31. 8. 1997, mimořádnou účetní závěrku.

5. FN Brno, Nemocnice Planá, Nemocnice Břeclav porušily ustanovení § 29 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., kde je uvedeno:

„Účetní jednotky inventarizaci ověřují ke dni řádné a mimořádné účetní závěrky, zda stav majetku a závazků v účetnictví odpovídá skutečnosti.“

O d ů v o d n ě n í:

FN Brno - FDN v letech 1995 a 1996 neprovedla inventarizaci majetku. Inventarizace, která byla provedena k 31. 12. 1997, vykazovala značné rozdíly mezi skutečným fyzickým stavem majetku a stavem dle účetní evidence (např. účet 022 - Hmotný investiční majetek rozdíl 7 141 072 Kč). Rozdíly nebyly do doby ukončení kontroly dohledány a dořešeny.

FN Brno - FN sP neprováděla inventarizaci majetku a závazků od roku 1992 do roku 1996. Z výsledků inventarizace v r. 1997 vyplynulo, že stav účetní a stav zjištěný fyzickou inventurou vykazuje značné rozdíly (např. účet 042 - Pořízení hmotných investic rozdíl 67 843 998 Kč).

Nemocnice Planá od doby svého vzniku v roce 1991 do roku 1995 neprováděla inventarizaci majetku a závazků.

Nemocnice Břeclav - Valtice neprovedla při sloučení s Nemocnicí Břeclav, tj. k 31. 7. 1997, inventarizaci majetku a závazků.

Nemocnice Břeclav - Hustopeče neprovedla při sloučení s Nemocnicí Břeclav, tj. k 31. 8. 1997, inventarizaci majetku a závazků.

6. Nemocnice Planá porušila ustanovení § 30 odst. 2 a 3 zákona č. 563/1991 Sb., kde je mj. uvedeno:

„Fyzickou inventuru hmotného majetku, kterou nelze provést ke dni účetní závěrky, lze provést v průběhu posledních tří měsíců účetního období, popř. v prvním měsíci následujícího účetního období. Při-

tom se musí prokázat stav hmotného majetku ke dni účetní závěrky údaji fyzické inventury opravenými o přírůstky a úbytky uvedeného majetku za dobu od ukončení fyzické inventury do konce účetního období ...“

„Inventarizační rozdíly vyúčtují účetní jednotky do účetního období, za které se inventarizací ověřuje stav majetku a závazků.“

O d ů v o d n ě n í:

Nemocnice Planá zjistila při inventarizaci hmotného investičního majetku v roce 1996 značné rozdíly ve stavu majetku vedeného v účetní evidenci a zjištěného fyzickou inventurou (při inventuře chybějící majetek v objemu 456 601 Kč a zjištěný přebytek 75 466 Kč). Inventarizační rozdíly do účetního období roku 1996 nevyúčtovala.

V roce 1997 neprovedla korekce stavu majetku za dobu od ukončení fyzické inventury do konce účetního období.

7. FN Brno porušila ustanovení § 49 odst. 2 písm. b) zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, kde je mj. uvedeno:

„Zadavatel zasílá výzvu k podání nabídek ...

b) podle odstavce 1 písm. d) nejméně pěti zájemcům o veřejnou zakázku, ...“

když odst. 1 písm. d) uvádí:

„Uzavření smlouvy na podkladě písemné výzvy zasláné zadavatelem zájemcům o veřejnou zakázku se připouští v případě ...

d) veřejné zakázky, kdy výše peněžitého závazku bez daně z přidané hodnoty je nižší než ... 1 000 000 Kč v ostatních případech, ...“

O d ů v o d n ě n í:

FN Brno - FN sP uzavřela dne 31. 3. 1995 nájemní smlouvu o nájmu střediska nákladní a osobní dopravy a vybavení střediska (stroje a zařízení) s finančním závazkem ve výši 395 400 Kč ročně. Tato smlouva nebyla uzavřena na základě zadání veřejné zakázky stanoveným způsobem.

8. FTN Praha, Nemocnice České Budějovice porušily ustanovení § 4 odst. 3 a § 9 odst. 4 zákona ČNR č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, kde je mj. uvedeno:

„Pozemky uvedené v odstavci 1 písm. a) jsou osvobozeny od daně z pozemků, nejsou-li ... pronajímány.“

když v odst. 1 písm. a) se uvádí „pozemky ve vlastnictví státu a obce“.

„Stavby uvedené v odstavci 1 písm. a) ... jsou osvobozeny od daně ze staveb, nejsou-li využívány k ... pronájmu.“

když v odst. 1 písm. a) se uvádí „stavby ve vlastnictví státu a obce“.

O d ů v o d n ě n í:

FTN Praha od počátku platnosti výše uvedeného zákona do doby kontroly nehradila daň z nemovitostí za pozemky a budovy, které pronajímala.

Nemocnice České Budějovice - OkN nehradila za roky 1996 a 1997 daň z nemovitostí z části staveb, které pronajímala.

9. FN Brno, Nemocnice Břeclav porušily ustanovení § 7 odst. 3 vyhlášky FMF č. 119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem, kde je mj. uvedeno:

„O přebytečnosti nebo neupotřebitelnosti národního majetku i o způsobu naložení s ním rozhoduje písemně vedoucí organizace ...“

O d ů v o d n ě n í:

FN Brno - FDN nedoložila prodeje státního majetku uskutečněné v letech 1995 - 1997 písemným rozhodnutím vedoucího organizace o jeho přebytečnosti nebo neupotřebitelnosti.

Nemocnice Břeclav - Hustopeče provedla v letech 1996 a 1997 vyřazení některé zdravotnické techniky, přičemž v některých případech nebylo doloženo písemným rozhodnutím vedoucího organizace o jeho přebytečnosti nebo neupotřebitelnosti.

10. FN Brno, Nemocnice Břeclav porušily ustanovení § 15 odst. 1 a 2 vyhlášky FMF č. 119/1988 Sb., kde je mj. uvedeno:

„Při výkonu práva hospodaření s pohledávkou státu je organizace povinna plnit povinnosti stanovené v § 73 hospodářského zákoníku.“

„Je-li dlužník v prodlení s placením dluhu, je organizace povinna vyúčtovat a vymáhat stanovené úroky z prodlení nebo stanovený poplatek z prodlení, pokud není stanoveno právním předpisem jinak.“

a § 73 odst. 1 zákona č. 109/1964 Sb., hospodářský zákoník, ve znění zákona č. 98/1988 Sb., kde je mj. uvedeno:

„Organizace, která vykonává právo hospodaření s pohledávkou státu, je povinna pečovat o to, aby všechny povinnosti dlužníka byly včas a řádně splněny ...“

O d ů v o d n ě n í:

FN Brno - FP vykazovala k 31. 12. 1996 stav pohledávek 2 392 940 Kč a k 31. 12. 1997 ve výši 691 145 Kč. Tyto pohledávky vymáhala se značným zpožděním, u některých dlužníků pohledávky nevybíhala vůbec (např. faktura na částku 9 000 Kč vystavená dne 30. 10. 1997 za nájemné nebytových prostor nebyla do 22. 4. 1998 uhrazena, aniž by FP zaslala dlužníkovi upomínku a

případně vyúčtovala úroky z prodlení). Dále neúčtovala odběratelům poplatky z prodlení v případech pozdních úhrad.

Nemocnice Břeclav - Valtice měla v době kontroly neuhrazené pohledávky 7 380 317 Kč, které se kumulovaly od roku 1996 a nebyly vymáhány, stejně jako poplatky z prodlení.

b) Hospodaření s dotacemi poskytnutými na výstavbu a technickou obnovu zdravotnických zařízení, včetně průběhu výběrových řízení k zajištění těchto akcí

1. FTN Praha, FN Plzeň, FN Brno, FN sP Ostrava, Nemocnice České Budějovice, Nemocnice Planá, Nemocnice Břeclav, Nemocnice Frýdek-Místek porušily ustanovení § 5 odst. 2 zákona ČNR č. 576/1990 Sb., kde je uvedeno:

„Na konkrétní akce nebo předem stanovené okruhy potřeb se poskytují účelové dotace, a to za podmínek stanovených zásadami dotační politiky. Mohou být použity jen na určené účely a podléhají ročnímu zúčtování se státním rozpočtem republiky.“

když Zásady pro poskytování a čerpání investičních prostředků státního rozpočtu pro pořízení investičního majetku vydané MF pod č.j. 113/1679/1994 (uvedeno ve Finančním zpravodaji č. 4/1994) v čl. 2 odst. 4, 5, 6, 7 a 8, v čl. 4 odst. 2 a 6, v čl. 5 odst. 3 a v čl. 8 odst. 2 mj. uvádějí:

„Při pořízení investičního majetku s účastí investičních výdajů státního rozpočtu mohou právnické a fyzické osoby poskytovat zálohy zhotovitelům ... a to do výše 10 % z objemu investičních výdajů stanovených pro každý rok výstavby. Za tyto zálohy bude v tomtéž roce provedeno věcné plnění, tj. zúčtování za provedené práce a dodávky (na podkladě zjišťovacích protokolů ap.) ...“

„Pokud byla záloha zúčtována tj. provedeno věcné plnění a na podkladě zjišťovacího protokolu vystaven daňový doklad pro dílčí plnění DPH, posuzuje se tento případ jako by záloha nebyla poskytnuta a může být poskytnuta další záloha opět do výše 10 % ...“

„U technologických dodávek mohou být poskytnuty zálohy do výše 10 % ceny pořizovací ceny investičního majetku ...“

„Výjimku z odstavce (6) může u technologických dodávek ze zahraničí povolit ministerstvo financí na podkladě žádosti investora doporučené zřizovatelem, popř. doložené odborným posouzením.“

„Na akcích s účastí prostředků státního rozpočtu musí být v roce zahájení proinvestováno nejméně 20 % z celkových rozpočtových nákladů pro pořízení investičního majetku (usnesení vlády č. 533/93).“

„... Z účtu s předč. č. 908 u ČNB a účtů u České spořitelny a. s. lze čerpat prostředky pouze jako úhrady (účty) za provedené práce a dodávky (včetně záloh podle článku 2, odst. (4), (5), (6)) a nelze převádět

prostředky na běžný účet investora, bez výjimky povolené ministerstvem financí.“

„Investor, pokud zjistí, že nedodrží stanovené podmínky (termín dokončení stavby, investiční náklad stavby ap.) je povinen zajistit podrobné zdůvodnění a předložit je neprodleně ministerstvu financí k dalšímu řízení.“

„Účelové systémové dotace vedené na účtě ČNB s předčíslem 916 nelze použít k jiným účelům, než bylo určeno. Závěry ze zadávacího řízení budou podkladem pro stanovení podmínek zřizovatelem ... Použití pro jiné účely, než vymezené bude kvalifikováno jako porušení rozpočtové kázně podle § 30 zákona č. 576/90 Sb. ...“

„Pro účely financování ze státního rozpočtu je stavba či akce ... Pokud bude nezbytné zadržet dle smluvních vztahů finanční prostředky na odstranění vad a nedodělků, které nebrání kolaudaci stavby (jejího uvedení do zkušebního provozu), převede investor tyto prostředky na účet ČNB č. 4247 - zvláštní účet pro výplatu investičních částek pozastavených při fakturaci.“

O d ů v o d n ě n í:

FTN Praha v roce 1995 při investiční akci „Výstavba počítačové sítě lékárny“ poskytla dvě zálohy, které obě přesahovaly povolených 10 % - první o 510 000 Kč, druhá o 1 510 000 Kč. Druhá záloha byla poskytnuta, přestože první nebyla zúčtována. První záloha rovněž nebyla v celé výši použita v souladu s vymezeným účelem, tj. na výstavbu počítačové sítě lékárny.

FTN Praha v roce 1998 při investiční akci „Rekonstrukce pavilonu B2“ v průběhu prvního pololetí uvolnila dvě zálohy, které opět obě překročily povolený limit 10 % - první o 3 400 000 Kč a druhá o 3 700 000 Kč.

FN Plzeň poskytla dodavatelům zdravotnické techniky v pěti případech zálohy vyšší než přípustných 10 %, a to až do výše 100 %. Celkový objem nesprávně poskytnutých záloh v kontrolovaném období roku 1996 činil v úhrnu 2 772 804 Kč.

FN Brno - FP uvolnila na program grantové agentury MZ v roce 1997 zálohu ve výši 30 000 Kč. Podle faktury z 30. 12. 1997 činila cena dodaného zboží 26 474 Kč. Kromě překročení limitu 10 %, tato záloha byla vyúčtována až k 5. 2. 1998.

FN Brno - FP použila v roce 1996 rozpočtové prostředky ve výši 514 074 Kč bez věcného plnění. Poskytla je jako zálohu na dodávku přístrojového vybavení ještě před uzavřením smlouvy o dodávce zboží ze dne 15. 7. 1997.

FN Brno - FP v roce 1997 při rekonstrukci objektu B, na kterou byla smluvena pevná cena 2 200 000 Kč, zhotoviteli vyplatila následující zálohy: 25. 4. - 200 000 Kč, 20. 5. - 300 000 Kč, 16. 6. - 400 000 Kč, 4. 7. - 200 000 Kč, 23. 7. - 400 000 Kč, 27. 10. - 400 000 Kč, tj. ve čtyřech případech překročila stanovených 10 %. Dne 6. 12. 1997 byla vystavena faktura na zbytek smluvní ceny, tj. na

částku 300 000 Kč. Z důvodu nedokončení smluvených prací bylo zhotoviteli dne 23. 12. 1997 zaplacen jen 60 486 Kč, avšak v rozporu se čl. 8 odst. 2 Zásad MF ČR byla zbylá částka, tj. 239 514 Kč, ponechána na běžném účtu nemocnice. Ještě k 31. 3. 1998 nebyla tato částka zhotoviteli zaplacená. V čerpání dotace za rok 1997 však byla vykázána částka 2 200 000 Kč.

FN Brno - FDN byla v roce 1996 poskytnuta MF individuální dotace na investiční akci „FDN Brno dostavba areálu - 1. etapa stavby“ ve výši 21 800 000 Kč. Z této dotace byly neoprávněně hrazeny projekční práce týkající se 2. etapy dostavby ve výši 810 000 Kč. Celková dotace ze státního rozpočtu na 1. etapu stavby byla v letech 1994 - 1997 ve výši 354 744 000 Kč, přičemž nebylo vyčerpáno 2 578 696 Kč. Tato částka nebyla v době kontroly ještě zúčtována se státním rozpočtem. FDN převedla finanční prostředky individuální dotace určené k financování 1. etapy stavby na svůj investiční účet vedený u Agrobanky, a tím nepostupovala v souladu s ustanovením čl. 4 odst. 2 Zásad MF.

Na provedení 1. etapy stavby uzavřela dne 28. 4. 1994 FDN smlouvu o dílo. Celková cena díla činila 199 852 000 Kč. Na smlouvu navazují dodatky č. 1 až 6., které upravují cenu díla na celkový objem finančních prostředků ve výši 308 265 220 Kč. Nárůst cen není v souladu s původní nabídkou v soutěži a nebyl doložen souhlasem zřizovatele a MF. FDN tak nepostupovala v souladu s ustanovením čl. 4 odst. 6 Zásad MF.

FDN poskytovala dodavateli zálohy na stavební práce, jejichž výše přesáhla 10 % z objemu investičních výdajů stanovených pro každý rok výstavby. Poskytnutí dalších záloh nebylo podloženo věcným plněním a zúčtováním předchozí zálohy. FDN nepostupovala v souladu s ustanovením čl. 2 odst. 4 a 5 Zásad MF.

FDN byla rovněž v roce 1996 MZ poskytnuta systémová dotace na investice v celkové výši 18 855 000 Kč. Z této částky nebylo čerpáno 57 889 Kč, které byly zúčtovány až dne 2. 6. 1997, a 600 000 Kč bylo použito na jiné účely.

FN Brno - FNŠP v roce 1995 při investiční akci „Rekonstrukce pavilonu B“, na kterou MZ poskytlo dotaci ve výši 17 000 000 Kč a cena díla byla smluvena na částku 27 298 408 Kč, poskytla dvě zálohy ve výši 6 000 000 Kč a 5 700 000 Kč. Za tyto zálohy nebylo v roce 1995 žádné věcné plnění, na jehož základě by byly zálohy zúčtovány. FNŠP tak nepostupovala v souladu s ustanovením čl. 2 odst. 4 Zásad MF. Dále byly v roce 1995 poskytnuty dvě zálohy v úhrnné částce 490 000 Kč dodavateli projektové dokumentace. K vyúčtování těchto zálohových plateb došlo až 12. 2. 1996.

FNŠP Ostrava poskytla v roce 1996 zhotoviteli investiční akce „Rekonstrukce krevního centra“ zálohu ve výši 638 273 Kč a v roce 1997 zálohu ve výši 556 727 Kč. Při vyúčtování těchto záloh nebylo provedeno zúčtování za provedené práce a dodávky na podkladě zjišťovacích protokolů. FNŠP Ostrava tak nepostupovala v souladu s ustanovením čl. 2 odst. 4 Zásad MF.

Nemocnice České Budějovice při dodávce zdravotnických přístrojů poskytla z prostředků státního rozpočtu zálohy nad 10 % pořizovací ceny, a to v roce 1995 zálohu 5 796 660 Kč z celkové částky 6 521 242 Kč a v roce 1997 zálohu 76 405 Kč z celkové částky 84 895 Kč.

Nemocnice Planá poskytla v roce 1996 dodavateli zálohu na sanitní vůz ve výši 1 060 000 Kč, což představuje 100 % ceny. Rovněž při pořizování vybavy sanitního vozu defibrilátorem byla dodavateli poskytnuta 100% záloha ve výši 269 999 Kč.

Nemocnici Břeclav byla poskytnuta ze státního rozpočtu účelová neinvestiční dotace ve výši 49 500 000 Kč na pořízení vybavení a úhradu některých nákladů v souvislosti s uváděním nemocnice do provozu. Uvedené finanční prostředky použila na úhradu investičních výdajů při stavbě „Nemocnice Břeclav“ a neprovedla roční vyúčtování se státním rozpočtem.

Nemocnice Frýdek-Místek neprovedla v roce 1995 zúčtování poskytnuté účelové dotace ze státního rozpočtu ve výši 3 500 000 Kč na vybavení RDG oddělení angiografickým pracovištěm.

Na investiční akci „Rekonstrukce části nemocnice“ byla Nemocnici Frýdek-Místek v roce 1996 poskytnuta individuální dotace ze státního rozpočtu ve výši 48 600 000 Kč. Nemocnice proplatila dodavateli v tomto roce z uvedené dotace neprovedené práce v celkové hodnotě 563 071 Kč. Zároveň nepostupovala v souladu s čl. 2 bodem 8 uvedených Zásad MF, když v roce zahájení, tj. v roce 1996 proinvestovala pouze 48 600 000 Kč z maximální smluvní ceny za celé dílo 413 835 000 Kč. V roce 1997 byla na tutéž akci poskytnuta individuální investiční dotace ve výši 86 400 000 Kč. Nemocnice v období roku 1997 pořídila z poskytnuté investiční dotace i neinvestiční majetek v hodnotě 1 591 592 Kč a projektovou dokumentaci na projekt transfúzní stanice, který nebyl součástí dotované akce.

Nemocnice Frýdek-Místek nedodržela výši vlastních proinvestovaných prostředků 1 500 000 Kč v roce 1996 a 10 000 000 Kč v roce 1997 Kč, jak jí ukládaly uzavřené dohody s MF o poskytnutí individuální investiční dotace ze státního rozpočtu v roce 1996 a v roce 1997.

2. FN Brno porušila ustanovení § 11 odst. 1 zákona ČNR č. 576/1990 Sb., kde je uvedeno:

„Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze v příslušném rozpočtovém roce, a to k účelům, na které byly státním rozpočtem republiky určeny.“

O d ů v o d n ě n í:

FN Brno - FDN použila částku 30 000 000 Kč ze svého investičního účtu u Agrobanky (finanční prostředky individuální dotace) na úhradu krátkodobého úvěru z roku 1994 u České spořitelny, a. s., pobočka Brno, poskytnutého k úhradě provozních nákladů.

FDN použila v roce 1996 účelově určené prostředky státního rozpočtu na 2. etapu dostavby areálu FDN na

úhradu dodávek nesouvisejících s touto akcí. Dále hrála z prostředků této dotace v roce 1998 práce, které byly provedeny a vyfakturovány již v roce 1997.

FN Brno - FNŠP byla v roce 1998 poskytnuta systémová dotace na investiční akci „Rekonstrukce pavilonu B“ ve výši 18 100 000 Kč. FNŠP těmito prostředky uhradila úvěr včetně úroků, který uzavřel zhotovitel stavby dne 7. 3. 1997 u Agrobanky.

3. FN Brno, Nemocnice České Budějovice, Nemocnice Planá porušily ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 199/1994 Sb., kde je mj. uvedeno:

„K uzavření smlouvy na veřejnou zakázku vyhláší zadavatel obchodní veřejnou soutěž o nejvýhodnější nabídku.“

O d ů v o d n ě n í:

Kontrolované příspěvkové organizace při realizaci veřejných zakázek nevyhlásily obchodní veřejnou soutěž (dále jen „OVS“) o nejvýhodnější nabídku v následujících případech:

- FN Brno - FNŠP v roce 1995 při rekonstrukci pavilonu B v areálu nemocnice s propočtem nákladů 26 788 200 Kč a v téže roce při zakoupení osobního automobilu AUDI AG 2,5 v pořizovací ceně 1 169 529 Kč;
- Nemocnice České Budějovice v roce 1995 při zadání veřejné zakázky „budova A - klimatizace operačních sálů“ s cenou ve výši 5 058 417 Kč bez DPH;
- Nemocnice Planá v roce 1995 při zakoupení sonografu v ceně 1 050 935 Kč bez DPH;
- Nemocnice Břeclav - Valtice v roce 1995 při rekonstrukci lékárny v celkové hodnotě 1 522 600 Kč.

4. FN Brno, Nemocnice České Budějovice porušily ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 199/1994 Sb., kde je mj. uvedeno:

„Žádný z uchazečů nesmí být v obchodní veřejné soutěži zvýhodněn oproti ostatním účastníkům ...“

O d ů v o d n ě n í:

FN Brno - FP vyhlásila OVS na dodávku přístrojového vybavení - inverzní mikroskop pro použití v asistované reprodukci. Podle „Protokolu z jednání výběrové komise FP ze dne 22. 2. 1996“ byla na prvním místě vyhodnocena nabídka firmy, se kterou byla kupní smlouva uzavřena již 19. 2. 1996.

FN Brno - FNŠP v roce 1995 zadala písemnou výzvu pěti zájemcům k nabídce na výběr investora a generálního dodavatele pro realizaci dodávek souborů zdravotnické přístrojové techniky. Podle zápisu o otevírání obálek s nabídkami ze dne 16. 8. 1995 byly předloženy nabídky od tří uchazečů, z nichž ani jeden nesplnil podmínku poskytnutí jistoty. Přesto z nich byla vybrána vítězná firma, ačkoli dvě ostatní firmy byly ze soutěže, právě pro nesplnění podmínky jistoty, vyřazeny.

Nemocnice České Budějovice v roce 1997 při výběrovém řízení na dodávku zdravotnických přístrojů a zařízení oddělení patologie a soudního lékařství zvýhodnila některé uchazeče o veřejnou zakázku přijetím jejich nabídky po termínu podání. Lhůta pro podání nabídek končila dle zadání dnem 31. 1. 1997.

5. Nemocnice Frýdek-Místek porušila ustanovení § 6 odst. 1 a 3, § 29 odst. 2 a 5, § 31 odst. 1, § 32 odst. 1, § 33 odst. 1, § 34 odst. 1, 3 a 5, § 37 odst. 1 písm. c) a e), § 38 odst. 4, § 39 odst. 2, § 40 odst. 2 a § 42 odst. 1 zákona č. 199/1994 Sb., kde je mj. uvedeno:

„Hodnocení nabídek se provádí pomocí jediného kritéria nebo více kritérií.“

„Rozhodne-li se zadavatel pro způsob hodnocení pomocí více kritérií, uvede jednotlivá kritéria v podmínkách soutěže v sestupném pořadí podle stupně významu, který jim přisuzuje.“

„Komise otevírá obálky postupně podle pořadového čísla a kontroluje úplnost nabídky z hlediska požadavků uplatněných zadavatelem ve vyhlášených podmínkách soutěže.“

„Jestliže komise po otevření obálky zjistí, že nabídka není z hlediska podmínek soutěže úplná, nabídku vyřadí z dalšího posuzování a hodnocení; vyřazení nabídky oznámí účastníkům. Zadavatel vyloučí bezodkladně příslušného uchazeče z další účasti v obchodní veřejné soutěži.“

„Pro posouzení a hodnocení nabídek ustavuje zadavatel komisi, především z osob s příslušným odborným vzděláním a praxí podle charakteru veřejné zakázky. Komise musí mít nejméně pět členů. Současně se jmenováním členů komise jmenuje zadavatel stejný počet jejich náhradníků. Členem komise musí být vždy zástupce zadavatele.“

„O své nepodjatosti učiní člen komise i náhradník písemně čestné prohlášení zadavateli ještě před zahájením činnosti komise.“

„Komise si zvolí ze svých členů předsedu a místopředsedu ...“

„Komise zahájí svou činnost tím, že od zadavatele převezme nabídky, které splnily podmínky soutěže z hlediska úplnosti, kontrolované při otevírání obálek s nabídkami.“

„Na základě posouzení nabídek z hlediska obsahového splnění podmínek soutěže a ověření souladu postupu uchazeče ... komise navrhne zadavateli vyřazení nabídek, které uvedeným požadavkům nevyhoví.“

„Je-li počet nabídek zbylých po jejich posouzení menší než tři, je zadavatel povinen obchodní veřejnou soutěž zrušit a oznámit to uchazečům, kteří nabídky podali.“

„Komise pořídí o posouzení a hodnocení nabídek zprávu, která obsahuje ...“

c) výsledek posouzení jednotlivých nabídek, ...

e) seznam nabídek, které komise po posouzení navrhla zadavateli k vyřazení ze soutěže, ...“

„Vybraného uchazeče je zadavatel povinen vyzvat k předložení potvrzeného prohlášení podle § 18 písm. c).“

„V oznámení o výběru nejvýhodnější nabídky zadavatel uvede též uchazeče (obchodní jméno, u právnických osob sídlo, u fyzických osob bydliště a místo podnikání), jejichž nabídky se umístily ve druhém a třetím pořadí včetně nabídkových cen, a v případech hodnocení nabídek pomocí více kritérií též dobu plnění veřejné zakázky, popřípadě záruky za jakost.“

„Uzavřená smlouva musí obsahovat ustanovení, kterým je nabídková cena uchazeče stanovena jako cena maximální, kterou je možné překročit jen za podmínek stanovených ve smlouvě.“

„Po uzavření smlouvy s uchazečem ... vyplní zadavatel ‘Evidenční list veřejné zakázky’, jehož vzor je uveden v příloze ..., a zašle jej do 15 dnů od uzavření smlouvy orgánu dohledu.“

O d ů v o d n ě n í:

Nemocnice Frýdek-Místek při zadávání a hodnocení OVS na investiční akci hrazenou i ze státního rozpočtu ve výši 18 000 000 Kč „Vybavení RDG oddělení angiografickým pracovištěm“ porušila výše uvedená ustanovení tím, že:

- ve vyhlášených podmínkách soutěže stanovila v bodě c) Požadavky na prokázání základních kvalifikačních předpokladů a v bodě d) Způsob hodnocení nabídek, základní a další kvalifikační předpoklady stupnicí kritérií. Ze „Zápisu z veřejného otevírání obálek s nabídkami k OVS na výběr dodavatele ...“ je zřejmé, že komise nehodnotila u žádné ze sedmi firem všechny požadavky, které si zadavatel stanovil ve vyhlášení OVS v bodě c) a d). Komise pouze hodnotila datum a čas doručení, doložení bankovní záruky, ceny jednotlivých variant. Komise ani nemohla všechny kvalifikační předpoklady a všech pěti kritérií hodnocení zkontrolovat, protože předložené nabídky je v požadovaném rozsahu uvedeném ve vyhlášení OVS neobsahovaly;
- při jmenování komise zadavatel nestanovil stejný počet náhradníků jako členů komise (sedm členů komise, pouze dva náhradníci), jmenování náhradníci nečinili písemná prohlášení o své nepodjatosti a při svém prvním jednání komise nebyl zvolen místopředseda;
- komise při svém jednání místo způsobu hodnocení pomocí více kritérií při výběru nejvýhodnější nabídky použila metody tajného hlasování. Dále při převzetí nabídek nekontrolovala obsahové splnění podmínek soutěže, ve zprávě neuvedla všechna kritéria uvedená ve vyhlášení OVS a rovněž nenavrhl zadavateli vyřazení neúplných nabídek, a tím i zrušení OVS;
- po převzetí zprávy zadavatelem od komise pro posouzení a hodnocení nabídek nebyl vybraný uchazeč vyzván k předložení potvrzeného prohlášení, v zaslaných oznámeních o výběru nejvýhodnějších nabídek neuvedl zadavatel u nabídek, které se umístily na druhém

a třetím místě, veškeré údaje, které mu ukládá výše citovaný předpis;

- kupní smlouva uzavřená na dodávku angiografické linky a sklopné stěny ze dne 12. 9. 1995 neobsahovala ustanovení o maximální ceně. Při podpisu kupní smlouvy byl téhož dne podepsán dodatek k této kupní smlouvě, ve kterém došlo k navýšení kupní ceny o 2 427 188 Kč;
- zadavatel zaslal dne 26. 9. 1995 výše citovaný Evidenční list veřejné zakázky na Ministerstvo pro hospodářskou soutěž. V bodě 6. evidenčního listu zadavatel uvedl sice všech pět kritérií, které si při vyhlášení OVS stanovil, ale ani v protokolu o otevírání obálek, ani ve zprávě o posouzení a hodnocení nabídek nejsou zcela úplně a ve stanoveném pořadí tato kritéria vyhodnocena.

6. FN Plzeň porušila ustanovení § 36 odst. 1 a § 40 odst. 2 zákona č. 199/1994 Sb., kde je mj. uvedeno:

„Jestliže nabídka obsahuje mimořádně nízkou nabídkovou cenu, odchylující se výrazně od ostatních nabídkových cen, musí si zadavatel vyžádat od uchazeče písemné zdůvodnění.“

„Uzavřená smlouva musí obsahovat ustanovení, kterým je nabídková cena uchazeče stanovena jako cena maximální, kterou je možné překročit jen za podmínek stanovených ve smlouvě.“

O d ů v o d n ě n í:

FN Plzeň v roce 1995 při zadání investiční akce „II. stavba FN - Lochotín - Instalační systémy pro JIP FN Plzeň“ vybrala jako vítěznou firmu, jejíž nabídková cena 3 679 790 Kč byla v porovnání s ostatními nabídkami mimořádně nízká. Ostatní uchazeči předkládali nabídky téměř dvojnásobně, ale i téměř pětinašobně vyšší (6,356 mil., 17,925 mil., 6,739 mil. Kč). Zadavatel si nevyžádal od uchazeče písemné zdůvodnění. Dále FN Plzeň ještě před uzavřením smlouvy o dílo změnila původní návrh, a tedy i zadání veřejné zakázky natolik, že došlo k navýšení ceny a uzavření smlouvy na částku 6 654 889 Kč. Nabídková cena se tak jako základní kritérium výběru uchazeče o veřejnou zakázku nestala výchozí podmínkou uzavření smlouvy a jejím obsahem.

7. FTN Praha, FN Brno, Nemocnice České Budějovice, Nemocnice Břeclav, Nemocnice Frýdek-Místek porušily ustanovení § 49 odst. 1 zákona č. 199/1994 Sb., ve znění zákona č. 148/1996 Sb., kde je mj. uvedeno:

„U veřejných zakázek, u kterých výše budoucího peněžitého závazku ze smlouvy bez daně z přidané hodnoty přesáhne ... 500 000 Kč ..., může zadavatel uzavřít smlouvu na podkladě písemné výzvy učiněné nejméně pěti zájemcům.“

O d ů v o d n ě n í:

Kontrolované příspěvkové organizace při realizaci veřejných zakázek neuzavřely smlouvu na podkladě pí-

semné výzvy učiněné nejméně pěti zájemcům v následujících případech:

- FTN Praha v roce 1997 při zakoupení ultrazvukového přístroje ALOKA včetně sond v pořizovací ceně 1 854 898 Kč;
- FN Brno - FNŠP dne 7. 1. 1997 při uzavření leasingové smlouvy na pronájem s následnou koupí osobního automobilu VW Sharan 1,9 TDI v celkové hodnotě 978 525 Kč;
- Nemocnice České Budějovice v roce 1996 při pořízení antidekubitních matrací v ceně 799 999 Kč bez DPH a v roce 1997 čtyř archivačních skříní v ceně 561 792 Kč bez DPH;
- Nemocnice České Budějovice - OkN v roce 1996 při uzavření kupní smlouvy na pořízení zdravotnické techniky - sonograf ALOKA v pořizovací ceně 1 005 978 Kč, endoskop v pořizovací ceně 822 548 Kč a colonofibroskop v pořizovací ceně 591 013 Kč;
- Nemocnice Břeclav - Hustopeče v roce 1997 při zakoupení chemického analyzátoru Hitachi 704 v pořizovací ceně 945 000 Kč;
- Nemocnice Frýdek-Místek dne 15. 9. 1996 a dne 10. 1. 1997 při uzavírání mandátních smluv na výkon technického dozoru pro stavbu „Rekonstrukce Nemocnice ve Frýdku-Místku“ financovanou z individuální dotace s celkovou výší peněžitého závazku 1 620 000 Kč.

8. FN KV Praha, FNŠP Ostrava, Nemocnice České Budějovice, Nemocnice Břeclav porušily ustanovení § 49a odst. 1 zákona č. 199/1994 Sb., ve znění zákona č. 148/1996 Sb., kde je uvedeno:

„U veřejných zakázek, u kterých výše budoucího peněžitého závazku ze smlouvy činí více než 100 000 Kč bez daně z přidané hodnoty, ale nepřesáhne limity uvedené v § 49 odst. 1, je zadavatel povinen vyžádat si před zadáním veřejné zakázky nabídky nejméně od tří zájemců.“

O d ů v o d n ě n í:

Kontrolované příspěvkové organizace si před zadáním veřejné zakázky nevyžádaly nabídky nejméně od tří zájemců v následujících případech:

- FN KV Praha: dne 25. 11. 1996 při uzavření smlouvy o dílo o úpravě a revizi výtahových zařízení s dohodnutou cenou služeb ve výši 66 426 Kč/čtvrtletí (tj. 265 704 Kč/rok), dále v roce 1996 při pořízení tří kusů nebulizátorů včetně vozíků v ceně 187 477 Kč, dále dne 3. 12. 1996 při uzavření kupní smlouvy na další tři kusy nebulizátorů za celkovou cenu ve výši 178 549 Kč a jednoho kusu Babytherm za cenu 146 598 Kč, tj. za celkovou cenu zakázky 325 147 Kč, dále dne 2. 12. 1996 při pořízení zdravotnického mobiliáře v ceně 138 753 Kč, dále při zakoupení pěti kusů infúzních pump za celkovou cenu 299 775 Kč;
- FNŠP Ostrava v letech 1996 a 1997 při zadání zpracování projektové dokumentace na rekonstrukci bývalé sterilace na laboratoře a vyšetřovny v hodnotě 364 255 Kč a 461 609 Kč;

- Nemocnice České Budějovice - OkN v roce 1996 při pořízení jednotlivé zdravotní techniky v ceně nad 100 000 Kč v souhrnné výši peněžitých závazků 684 760 Kč a 553 085 Kč v roce 1997;
- Nemocnice Břeclav - Hustopeče v roce 1997 při zakoupení lékařského přístroje gastrofibroskopu v pořizovací ceně 315 000 Kč.

9. Nemocnice Břeclav, Nemocnice Frýdek-Místek porušily ustanovení čl. 4 (Veřejná soutěž) Zadávacího řádu staveb ze dne 24. 7. 1991 (Cenový věstník č. 40-42/1991), kde je uvedeno:

„Veřejná soutěž se vyhláší pro neomezený počet uchazečů, soutěžní podmínky se stanoví písemně a vhodným způsobem se zveřejňují. Veřejná soutěž se vyhláší vždy, pokud zadávací řád neumožňuje použít užší soutěže nebo zadání z volné ruky.“

a Výměru MF ČR č. 01/92 ze dne 13. 12. 1991, kterým se vydává seznam zboží s regulovanými cenami, části II (Stavby, stavební objekty, provozní soubory, stavební a montážní práce, dodávky strojů a zařízení a projektové práce financované za účasti rozpočtu republik a za účasti prostředků poskytnutých z tohoto rozpočtu místním orgánům) písm. B, kde je mj. uvedeno:

„Ceny podle smluv uzavřených od 1. září 1991 se sjednávají na podkladě vyhodnocení soutěže podle Zadávacího řádu staveb vydaného FMH MP ČR ... (dále jen 'ZŘS'), který je pro účely regulace cen podle tohoto písmene závazný ...“

a Výměru MF ČR č. 01/94 ze dne 17. 11. 1993, kterým se vydává seznam zboží s regulovanými cenami, bodu 11 (Stavby, stavební objekty, provozní soubory, stavební a montážní práce, dodávky strojů a zařízení a projektové práce financované za účasti státního rozpočtu a za účasti prostředků poskytnutých z tohoto rozpočtu místním orgánům nebo z dalších prostředků státu) písm. B, kde je mj. stanoveno:

„Ceny podle smluv uzavřených od 1. září 1991 se sjednávají na podkladě vyhodnocení soutěže podle Zadávacího řádu staveb vydaného FMH, MP ČR a MVS SR ze dne 24. 7. 1991 (dále jen 'ZŘS'), který je pro účely regulace cen podle tohoto písmene závazný (Cenový věstník částka 40-42/1991), a dále podle těchto ustanovení ...“

O d ů v o d n ě n í:

Nemocnice Břeclav v souvislosti se stavbou „Nemocnice Břeclav“ nevyhlásila veřejnou soutěž na zajištění prací souvisejících s inženýrskou činností, zprostředkováním dodávek technologie a lékařské techniky a obchodních činností při dovozu zařízení. Za dobu platnosti mandátní smlouvy na výše uvedené činnosti, která nebyla uzavřena na základě veřejné soutěže, tj. od 3. 11. 1994 do 11. 6. 1998, bylo mandátáři zapláceno 13 668 451 Kč.

Nemocnice Frýdek-Místek nevyhlásila veřejnou soutěž na zpracování studie pro předběžné určení investič-

ních nákladů rekonstrukce objektu nového pavilonu, který byl součástí rekonstrukce nemocnice. Za tuto studii uhradila v březnu 1992 částku 37 500 Kč. V prosinci 1994 uzavřela smlouvu na dopracování uvedené studie z roku 1992 se stejným zhotovitelem, opět bez vyhlášení veřejné soutěže. Konečná hodnota zakázky činila 729 225 Kč.

10. FTN Praha, FN Brno, Nemocnice Frýdek-Místek porušily ustanovení § 30 odst. 2 vyhlášky MF ČR č. 205/1991 Sb., kde je uvedeno:

„Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky je povinna při plnění rozpočtu dbát, aby dosahovala maximálních příjmů a plnila úkoly hrazené ze státního rozpočtu republiky nejehospodárnějším způsobem a aby efektivně využívala rozpočtových prostředků. Rozpočtové prostředky může používat jen k účelům, pro které byly určeny, a to na krytí nezbytných potřeb ...“

O d ů v o d n ě n í:

FTN Praha uzavřela dne 2. 4. 1996 smlouvu o dílo týkající se rekonstrukce pavilonu B2, kde je stanoveno, že náklady za elektrickou energii a vodu, zvýšené o poměrnou část nákladů na jejich rozvod ve vlastním areálu, uhradí zhotovitel. FTN však nevedla prokazatelnou evidenci spotřeby elektrické energie a vody. Konečné ocenění pak provedla během kolaudace stavby na základě ústní dohody bez podložení skutečnou spotřebou. Za období 7/96 - 6/98 tak byla celková částka za dodávku elektrické energie a vody stanovena ve výši 50 305 Kč, a to bez poměrné částky na rozvody.

FN Brno - FDN z důvodů nekonceptního řešení II. etapy dostavby areálu FDN a neujasněných požadavků za-davatele při přípravě stavby FDN vynaložila dne 22. 4. 1998 nehospodárně rozpočtové prostředky ve výši 2 047 500 Kč za zmařenou projektovou dokumentaci.

FDN uhradila dne 26. 4. 1995 fakturu ve výši 5 274 150 Kč za dodávku a montáž elektrického zařízení. Uvedená faktura byla uhrazena přesto, že dodávka nebyla realizována. Dobropis za neuskutečněnou dodávku byl vystaven dodavatelem až 2 roky po zaplacení nerealizované dodávky, přičemž FDN po celou dobu nepožadovala neoprávněně uhrazené prostředky zpět. V době kontroly nebyl dobropis uhrazen.

FN Brno - FNŠP neuplatnila vůči zhotoviteli investiční akce „Rekonstrukce pavilonu B“ sankce, přestože stavba nebyla předána v termínu stanoveném ve smlouvě o dílo. Vzhledem k tomu, že k předání stavby došlo o 271 dnů později, než stanoví smlouva o dílo, činí smluvní penále nejméně 3 698 934 Kč. FNŠP vyfakturovala zhotoviteli částku ve výši 275 477 Kč za odebranou elektrickou energii a vodné odpovídající spotřebě při provádění stavby, jak bylo dohodnuto ve smlouvě o dílo, až 28. 6. 1998, přestože stavba byla předána 3. 3. 1997. Zhotovitel tuto fakturu do doby ukončení kontroly neuhradil.

FNŠP uzavřela dne 20. 10. 1995 smlouvu o dílo ve výši 300 000 000 Kč na zabezpečení dodávky a instalace sou-

borů zdravotnické přístrojové techniky, včetně stavebních úprav nezbytných k instalaci některých skupin přístrojů. FNŠP během této akce pořizovala investiční majetky, aniž by měla předem ujasněné požadavky na vybavení pracovišť a zajištěny potřebné zdroje finančního krytí. Bylo zjištěno, že z této dodávky nejsou využívány přístroje v hodnotě 3 037 078 Kč, částečně jsou využívány přístroje v hodnotě 5 124 669 Kč a jiné využití nebo nesplňující původní představy mají přístroje v hodnotě 21 609 010 Kč. FNŠP tak nehospodárně použila rozpočtové prostředky nejméně ve výši 29 770 757 Kč.

Nemocnice Frýdek-Místek v průběhu investiční akce vybavení RDG oddělení angiografickým pracovištěm několikrát změnila druhy přístrojů. Např. přístroj SIREGRAPH (původní sklopná stěna), který byl ve vítězné nabídce firmy dodavatele, byl nahrazen jinou vylepšenou konfigurací. Tento vylepšený přístroj je připraven na rozšíření o počítač FLUOROSPOT. Nemocnice má toto zařízení od jeho dodávky dne 10. 4. 1996 uskladněno ve sklepech, nepoužívá je a uplynula u něho již záruční doba. Nemocnice v době, kdy měla již uskladněno výše citované zařízení, zakoupila další sklopnou stěnu za cenu 11 561 000 Kč.

11. FN KV Praha porušila ustanovení § 32 odst. 2 vyhlášky MF ČR č. 205/1991 Sb., kde je mj. uvedeno:

„Příspěvková organizace může převádět z rozpočtového výdajového účtu na investice prostředky na svůj běžný účet ... v závislosti na průběhu investiční výstavby a může čerpat finanční prostředky jen úměrně k věcnému plnění.“

O d ů v o d n ě n í:

FN KV Praha proplatila fakturu ze dne 8. 12. 1995 na částku 525 000 Kč. Z faktury není zřejmé, co bylo předmětem věcného plnění.

12. Nemocnice Břeclav porušila ustanovení § 6 písm. e) vyhlášky FMF č. 119/1988 Sb., kde je mj. uvedeno:

„Organizace jsou povinny hospodařit s národním majetkem s péčí řádného hospodáře. Jsou povinny zejména: ...

e) využívat právní prostředky k ochraně národního majetku, chránit právo hospodaření s národním majetkem proti neoprávněným zásahům, včas uplatňovat právo na náhradu škody proti těm, kteří za škodu odpovídají ...“

O d ů v o d n ě n í:

Nemocnice Břeclav umožnila, aby určení zaměstnanci jiné organizace - zhotovitele výstavby nemocnice - volně disponovali s bankovním účtem Nemocnice Břeclav, na který byly poukázány finanční prostředky státního rozpočtu určené na tuto akci (celkový limit ve výši 249 000 000 Kč).

c) hospodárnost smluvně zajišťovaných služeb včetně výběrových řízení**1. FTN Praha, FN Plzeň, FN Brno, Nemocnice Břeclav porušily ustanovení § 30 odst. 2 vyhlášky MF ČR č. 205/1991 Sb., kde je mj. uvedeno:**

„Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky je povinna při plnění rozpočtu dbát, aby dosahovala maximálních příjmů a plnila úkoly hrazené ze státního rozpočtu republiky nejhospodárnějším způsobem ...“

O d ů v o d n ě n í:

FTN Praha dne 15. 6. 1993 uzavřela „Smlouvu o zajištění léčebné výživy a stravování pacientů a závodního stravování zaměstnanců FTN Praha“, ze které vyplývá, že stravovací prostory, závodní jídelna a garáže byly dodavatelem užívány bezplatně. Tento stav trval až do ukončení smluvního vztahu, tj. do 29. 2. 1996. Ze Smlouvy dále vyplývá že FTN Praha hradila, kromě ceny jídel, které byly kalkulovány z ceny potravin bez dopravy + 10 %, i měsíční paušální částky ve výši 1 063 000 Kč. Tato paušální částka zahrnovala např. náklady na mzdy včetně zdravotního a sociálního pojištění zaměstnanců dodavatele. Dále FTN Praha hradila veškeré náklady na energie, vodné a stočné, odvoz a zneškodnění odpadu. Dodavatel se zavázal, že poskytne před zahájením plné činnosti příspěvek FTN ve výši 200 000 Kč na zlepšení drobného vybavení nového stravovacího provozu a že za každý svůj celý hospodářský rok ve FTN Praha poskytne příspěvek 500 000 Kč na zlepšení vybavení a úroveň stravovacích služeb. S účinností od 1. 7. 1994 vstoupil v platnost Dodatek č. 3 k výše uvedené smlouvě, kde byla zvýšena paušální částka na 1 406 000 Kč měsíčně a zároveň byl zrušen příspěvek pro nemocnici ve výši 500 000 Kč, a to i se zpětnou platností. Bezúplatným užíváním nebytových prostor, platbou paušální částky v celkové výši 40 876 000 Kč, úhradou veškerých nákladů na provoz stravovacího zařízení a uzavřením Dodatku č. 3 se FTN Praha chovala v rozporu s výše uvedeným ustanovením.

FN Plzeň uzavřela dne 21. 6. 1994 smlouvu o zajištění stravování pro pacienty a zaměstnance za následujících podmínek: dodavatel zajistí stravovací provoz tak, že veškeré náklady (úplné vlastní náklady včetně mzdových nákladů a příslušných odvodů) s provozem spojené budou měsíčně přeúčtovány formou faktury FN, která je uhradí, zároveň budou měsíčně převedeny FN i veškeré výnosy pocházející z činnosti stravovacího provozu; dodavatelem bude FN účtován manažerský poplatek ve smluvně stanovené výši 12 % z objemu spotřebovaných potravin a z objemu vyplacených mezd ve sledovaném období; nebytové prostory jsou dodavateli přenechány do užívání bezúplatně.

FN Brno - FDN uzavřela dne 30. 12. 1993 smlouvu o zabezpečování stravování a dalších služeb, smluvní vztah byl ukončen výpovědí k 31. 10. 1997. FDN nedostatečným smluvním ujednáním o způsobu stanovení

ceny a prokazování růstu či poklesu nákladů ceny stravy a neověřením oprávněnosti zvýšení ceny nehospodárně použila rozpočtové prostředky.

FN Brno - FNsP uzavřela dne 30. 1. 1997 smlouvu o poskytnutí odborných služeb na sledování pohledávek objednatele a upomínání dlužníků. Za období od 1. 2. 1997 do 31. 12. 1997 měla FNsP uhradit celkem 2 200 000 Kč. V květnu 1997 však uhradila jednorázově částku 2 400 000 Kč, a tak vznikl přeplatek 200 000 Kč, o jehož vrácení FNsP do 30. 6. 1998 nepožádala. Smluvní partner rovněž neposkytl prokazatelně plnění smlouvy podle dohodnutých podmínek v období uvedeném ve smlouvě.

Nemocnice Břeclav uzavřela dne 1. 1. 1994 mandátní smlouvu na poskytování stravovacích a dalších služeb, kterou poskytla smluvnímu partnerovi bezúplatně i nebytové prostory.

2. FTN Praha, FN KV Praha, FN Brno, FNsP Ostrava, Nemocnice České Budějovice, Nemocnice Břeclav porušily ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 199/1994 Sb., kde je mj. uvedeno:

„K uzavření smlouvy na veřejnou zakázku vyhláší zadavatel obchodní veřejnou soutěž o nejvýhodnější nabídku.“

O d ů v o d n ě n í:

Kontrolované příspěvkové organizace při zadávání služeb, které byly podle § 2 písm. a) výše uvedeného zákona veřejnou zakázkou, nevyhlásily OVS o nejvýhodnější nabídku v následujících případech:

- FTN Praha dne 20. 2. 1995 při uzavření smlouvy o dílo na servis výtahů s ročním finančním závazkem 142 900 Kč bez DPH a dne 16. 5. 1996 při uzavření smlouvy o provádění deratizace, dezinfekce a desinfekce s ročním finančním závazkem 278 500 Kč bez DPH;
- FN KV Praha dne 4. 7. 1995 při uzavření servisní smlouvy s výší závazku 178 000 USD;
- FN Brno - FNsP dne 28. 2. 1995 při uzavření nájemní smlouvy na využívání ultrazvukového přístroje AUSONICS s minimální výší závazku 3 000 000 Kč, dále FNsP zaslala dne 28. 2. 1996 ve smyslu ustanovení § 49 odst. 1 písm. c) výše uvedeného zákona výzvu deseti uchazečům k podání nabídky na dvě veřejné zakázky, avšak tyto zakázky nesplňují podmínku, že se jedná o tytéž veřejné zakázky, jak požaduje § 49, a proto měl zadavatel vyhlásit OVS o nejvýhodnější nabídku.
- FNsP Ostrava v období od 1. 1. do 31. 12. 1995 při uzavření sedmnácti smluv na dodávku materiálu;
- Nemocnice České Budějovice dne 15. 2. 1995 při uzavření smlouvy na úklid dětského oddělení s finančním závazkem 550 000 Kč bez DPH;
- Nemocnice Břeclav - Hustopeče dne 24. 8. 1995 při uzavření smlouvy o dílo na přepravu a zneškodnění odpadu s výší peněžitého závazku 177 600 Kč ročně bez DPH.

3. FTN Praha, FN KV Praha, Nemocnice České Budějovice porušily ustanovení § 49 odst. 1 zákona č. 199/1994 Sb., ve znění zákona č. 148/1996 Sb., kde je mj. uvedeno:

„U veřejných zakázek, u kterých výše budoucího peněžitého závazku ze smlouvy bez daně z přidané hodnoty přesáhne ... 500 000 Kč ..., může zadavatel uzavřít smlouvu na podkladě písemné výzvy učiněné nejméně pěti zájemcům.“

O d ů v o d n ě n í:

Kontrolované příspěvkové organizace při zadávání služeb neuzavřely smlouvu na podkladě písemné výzvy učiněné nejméně pěti zájemcům v následujících případech:

- FTN Praha dne 2. 12. 1996 při uzavření Dodatku č. 3, kterým byla rozšířena smlouvu na provádění úklidových prací ze dne 28. 12. 1993, přičemž nový finanční závazek obsažený v dodatku činil o 750 600 Kč bez DPH ročně více;
- FN KV Praha dne 12. 8. 1997 při uzavření smlouvy o závodním stravování s finančním závazkem na rok 1997 ve výši 5 106 000 Kč;
- Nemocnice České Budějovice - OkN při uzavření nájemní smlouvy na imunochemický analyzátor, ve které sjednala mimo jiné závazek odebrat a zaplatit reagentie pro analyzátor po celou dobu pronájmu, tj. v celkové hodnotě 3 376 800 Kč, dále v roce 1996 při uzavření smlouvy na nákup kancelářského materiálu s celkovým finančním závazkem 520 938 Kč a smlouvy na nákup úklidového materiálu s celkovým finančním závazkem 631 351 Kč.

4. FTN Praha, FN KV Praha porušily ustanovení § 49a odst. 1 zákona č. 199/1994 Sb., ve znění zákona č. 148/1996 Sb., kde je mj. uvedeno:

„U veřejných zakázek, u kterých výše budoucího peněžitého závazku ze smlouvy činí více než 100 000 Kč bez daně z přidané hodnoty ..., je zadavatel povinen vyžádat si před zadáním veřejné zakázky nabídky nejméně od tří zájemců.“

O d ů v o d n ě n í:

Kontrolované příspěvkové organizace si při uzavírání smluv o dodávce služeb nevyžádaly před zadáním veřejné zakázky nabídky nejméně od tří zájemců v následujících případech:

- FTN Praha při uzavření smlouvy o údržbě, opravě a revizi výtahových zařízení s platností od 1. 1. 1997 a finančním závazkem ve výši 145 600 Kč bez DPH;
- FN KV Praha při uzavření smlouvy o dílo na servis výtahů s účinností od 1. 7. 1997 za roční cenu základního servisu 108 533 Kč bez DPH.

5. FN Plzeň porušila ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., kde je uvedeno:

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“

O d ů v o d n ě n í:

FN Plzeň odprodala, v souvislosti s uzavřením smlouvy o stravování, zásoby potravin v hodnotě 323 192 Kč. Ačkoli úhrada byla provedena v dubnu 1995, k 31. 12. 1996 byla tato částka vedena stále jako pohledávka FN Plzeň.

d) Ostatní

1. Nemocnice České Budějovice porušila ustanovení § 21 odst. 1 písm. d) zákona ČNR č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění zákona č. 248/1995 Sb., kde je mj. uvedeno:

„Poplatník je povinen podat místně příslušnému správci daně přiznání k ... dani darovací ... , a to do 30 dnů ode dne ...

d) uplynutí každého pololetí příslušného kalendářního roku, jde-li o bezúplatné nabytí majetku právníky osobami podle § 20 odst. 4 tohoto zákona. Přiznání zahrnuje veškerý takto nabytý majetek za toto období.“

O d ů v o d n ě n í:

Nemocnice České Budějovice, resp. Nemocnice České Budějovice - OkN nepodaly daňové přiznání k dani darovací. Jedná se o přiznání sponzorských darů, které byly obdrženy v letech 1995 až 1997, resp. v letech 1996 až 1997.

2. Nemocnice Planá porušila ustanovení § 3 odst. 1 písm. a) zákona ČNR č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, kde je mj. uvedeno:

„Pojistné jsou povinni platit tito poplatníci:

a) organizace, jimiž se pro účely tohoto zákona rozumějí právnické nebo fyzické osoby, které zaměstnávají více než 25 zaměstnanců ...“,

a ustanovení § 32 odst. 3 zákona 576/1990 Sb., kde je uvedeno:

„Příspěvkové organizace jsou povinny dbát, aby plnily určené úkoly a dodržely stanovené finanční vztahy ke státnímu rozpočtu republiky, případně rozpočtu svého zřizovatele.“

O d ů v o d n ě n í:

Nemocnice Planá přestala odvádět v březnu 1995 úhrady ve prospěch České správy sociálního zabezpečení, a to po dobu sedmi měsíců. Odvody pojistného jsou ve smyslu ustanovení § 2 zákona 589/1992 Sb. příjmem státního rozpočtu a předpis (odvod) pojistného

je stanoveným finančním vztahem organizace ke státnímu rozpočtu.

3. Nemocnice Planá, Nemocnice Břeclav porušily ustanovení § 26 vyhlášky MF ČR č. 205/1991 Sb., kde je uvedeno:

„Příspěvková organizace je oprávněna přijímat úvěry a půjčky na investice i na provozní výdaje, pokud z jejich přijetí nevzniknou nároky vůči zřizovateli a pokud je zajištěna jejich návratnost z výnosu hospodaření příspěvkové organizace, popřípadě z jejího rezervního fondu.“

O d ů v o d n ě n í:

Nemocnice Planá uzavřela dne 26. 4. 1996 úvěrovou smlouvu ve výši 9 600 000 Kč, ačkoli v té době byla zatížena splátkami a penále dlužného pojistného na sociální zabezpečení. Finanční problémy měla od roku 1995, kdy v březnu přestala platit z titulu nedostatku finančních prostředků předmětné pojistné, a výnosy z hospodaření byly tudíž již více než rok nedostatečné.

Nemocnice Břeclav uzavřela dne 6. 9. 1996 smlouvu o úvěru ve výši 50 000 000 Kč s Komerční bankou, pobočka Břeclav. Nemocnice v žádosti o poskytnutí úvěru nepřiznala půjčku od MF v částce 35 000 000 Kč a další půjčku v částce 54 000 000 Kč, které už v té době nebyla schopna splácet. Dopisem ze dne 22. 8. 1997 požádala Nemocnice Břeclav o prodloužení provozního úvěru z titulu nedostatku finančních prostředků. Z původního úvěru na 50 000 000 Kč byla zaplacená splátka 5 000 000 Kč a na zbývající částku 45 000 000 Kč byla dne 28. 8. 1997 uzavřena nová úvěrová smlouva se splatností do 25. 8. 1998. Návratnost úvěru nebyla zajištěna z výnosu hospodaření, ani z rezervního fondu.

Nemocnice Břeclav - Valtice uzavřela v letech 1992 a 1993 smlouvy o půjčkách v celkové hodnotě 258 757 USD. Jejich návratnost nebyla zajištěna z výnosu hospodaření. V roce 1992 vykázala Nemocnice Valtice ztrátu ve výši 3 351 000 Kč, kterou nevyrovnala ani v roce 1993, též do rezervního fondu nebyly v těchto letech přidělovány žádné prostředky.

4. Nemocnice Břeclav porušila ustanovení § 37 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., ve znění zákona č. 509/1991 Sb., kde je uvedeno:

„Právní úkon musí být učiněn svobodně a vážně, určitě a srozumitelně; jinak je neplatný.“

O d ů v o d n ě n í:

Nemocnice Břeclav - Valtice dne 3. 8. 1993 podepsala smlouvu o půjčce s Provinciátem Milosrdných bratrů se sídlem v Brně, která není dostatečně srozumitelná a jasná. Podle této smlouvy si Nemocnice Valtice půjčila 239 000 USD na opravu budov Nemocnice Valtice, žádný jiný důvod této půjčky nebyl ve smlouvě uveden. Přesto jsou ve smlouvě rukou napsána dvě čísla, která dohromady tvoří půjčenou částku 239 000 USD, a u jednoho z nich je

poznámenáno slovo Konvent. O tom, že část půjčky bude použita na opravu budovy Konventu Řádu Milosrdných bratrů není ve smlouvě nic uvedeno a rovněž Konvent Řádu Milosrdných bratrů jako právnická osoba není smluvní stranou. Navíc není ve smlouvě dohodnuto, jakým způsobem bude půjčka poskytnuta - např. není uvedeno číslo bankovního účtu a ani termín poskytnutí.

5. Nemocnice Břeclav porušila ustanovení § 43 zákona č. 40/1964 Sb., kde je uvedeno:

„Účastníci jsou povinni dbát, aby při úpravě smluvních vztahů bylo odstraněno vše, co by mohlo vést ke vzniku rozporů.“

O d ů v o d n ě n í:

Nemocnice Břeclav - Valtice uzavřela v letech 1992 a 1993 na provedení oprav budov dvě smlouvy o dílo, kde vystupuje jako odběratel společně s dalším právním subjektem. Celkový finanční závazek vyplývající ze smluv je 493 927 USD. Ve smlouvách jsou povinnosti odběratele široce specifikovány, např. zajištění staveniště, zajištění stavebního povolení, poučení pracovníků, investorský dozor, zabezpečení celního odbavení, zajištění sociálních potřeb pracovníků, bezplatné ubytování pracovníků a jiné. Ve smlouvách však není stanoveno, který z odběratelů je zodpovědný za četné povinnosti včetně úhrady faktur a případného penále za zpoždění plateb.

6. Nemocnice Břeclav porušila ustanovení § 7 odst. 1, 2, 3 a 4 a § 24 odst. 2 písm. b) zákona č. 563/1991 Sb., kde je mj. uvedeno:

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“

„Účetnictví účetní jednotky je úplně, jestliže účetní jednotka zaúčtovala všechny účetní případy týkající se účetního období.“

„Účetnictví účetní jednotky je vedeno průkazným způsobem, jestliže účetní jednotka účetní případy a účetní zápisy o nich doložila nebo prokázala předepsaným způsobem a inventarizovala majetek a závazky.“

„Účetnictví účetní jednotky je správně, jestliže účetní jednotka s přihlédnutím ke všem okolnostem účetního případu neporušila povinnosti uložené jí tímto zákonem.“

„Majetek a závazky, vyjádřené v cizí měně, se přepočítávají na československou měnu kursem stanoveným v kursovém listku Státní banky československé, a to v účetnictví ke dni uskutečnění účetního případu a v účetní závěrce ke dni jejího sestavení ...

b) kursem 'devizy-prodej' u závazků, nákupu cenných papírů ...“

O d ů v o d n ě n í:

Nemocnice Břeclav - Valtice nepřepočítala na československou, resp. českou měnu závazky vyplývající ze

smluv o půjčkách v hodnotě 258 757 USD a neúčtovala o nich. Z uvedeného vyplývá, že účetnictví organizace nezobrazovalo věrně skutečnost, a to i vzhledem k tomu, že v letech 1993 - 1995 byly splátky umořovány formou započtení oprav a jiných nákladů, které Nemocnice Valtice hradila za věřitele. Tyto náklady taktéž nebyly zúčtovány jako splátka půjčky, ale byly zúčtovány do nákladů organizace.

III. Vyhodnocení

Z výsledků kontrolní akce z hlediska plnění povinností zřizovatelů vůči jednotlivým příspěvkovým organizacím především vyplývá nedostatečná kontrola ze strany MZ, jež nemá potřebný přehled o majetku, který byl převeden do práva hospodaření FN. Bez další kontroly zpracovává údaje, které mu FN zasílají a jež se v některých případech liší od skutečnosti.

MZ rovněž neplnilo svou povinnost zřizovatele, když od roku 1992 ani pro jeden rok nestanovilo příspěvkovo-

vým organizacím hospodářský výsledek, a to i v případě, že příspěvkové organizace nebyly ve ztrátě.

Z hlediska hospodaření s majetkem státu v jednotlivých příspěvkových organizacích vyplývají především tato pochybení:

- neodvádění výnosů z pronájmů a prodejů státního majetku do státního rozpočtu. Za roky 1995 - 1997 bylo kontrolou zjištěno neodvedení těchto finančních prostředků ve výši 48 797 279 Kč;
- nehospodárnost při správě státního majetku a státem poskytnutých finančních prostředků. Za roky 1995 až 1997 byla kontrolou zjištěna nehospodárnost při pronajímání nebytových prostor ve výši 13 865 744 Kč, při investičních akcích ve výši 52 352 341 Kč a při využívání služeb ve výši 41 076 000 Kč;
- porušování ustanovení zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek;
- porušování ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, především v oblasti vedení průkazného účetnictví v souvislosti s inventarizací majetku.